

DZIENNIK WILEŃSKI

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4. Telefon Redakcji i Administracji 448. Drukarni 520. Redaktor przyjmuje od g. 2—4 po poł. Administracja otwarta od g. 9—6, w niedzielę i święta od 12—1.

PRENUMERATA miesięcznie z odnośnikiem 1900000 mk., z przesyłką pocztową 2000000 mk., za granicą 3000000 mk., cena pojedynczego numeru na prowincji 1200000 mk. CENA OGŁOSZEŃ: za wiersz milimetr, przed tekstem 40000 mk. w tekście 50000 mk., za tekstem 20000 mk.—W numerach świątecznych oraz z prowincji o 25% drożej. Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. Konto czekowe w Poczcie Kasie Oszcz. № 80187.

UBEZPIECZENIA w ZŁOTYCH POLSKICH równych frankowi szwajcarskiemu oraz ubezpieczenia DOLAROWE

Przyjmuje już **POLSKA DYREKCJA UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH** rok założenia 1803 Najstarszy i największy w Polsce zakład ubezpieczeniowy Zarząd Główny w Warszawie, Aleje Jeruzolimskie Nr. 41. ODDZIAŁ: Wilno, Mickiewicza 9, telefon 108.

Uprawiane działy:
Ubezpieczenia od ognia budowli zwykłych i fabrycznych, oraz wszelkiego rodzaju ruchomości.
Ubezpieczenia płonu od gradobicia możliwie najniższe koszty ubezpieczenia i korzystne warunki. **Solidna likwidacja i szybka wypłata szkód.**
 Zbiór składki ogniowej w r. 1923 przeszło **1200 miliardów marek polskich.**
 Poważne stosunki reasekuracyjne w Polsce i zagranicą.

Niniejszem podaję do wiadomości iż p. **Henryk Zawadzki** przestał być prokurentem firmy „Wielkie Solneznickie Zakłady Spirytusowe” i że wydana mu przezemnie plenipotencja została cofnięta.

Karol Wagner.

Zegarek damski

znaleziony dn. 16. XII. w Niedzielę na ulicy róg Wileńskiej i M. Pohlunki przy cukierni Urwana między 12—1 godz. po południu można odebrać w Administracji Dziennika Wileńskiego od 10—3 godz.

Ogłaszajcie się w „Dzienniku Wileńskim”

Telefonem z Warszawy.

(Od własnego korespondenta.)

Porządek dzienny najbliższego posiedzenia Sejmu.

Porządek dzienny posiedzenia Sejmu, które się odbędzie 4 b. m. jest następujący:

1. Sprawozdanie Komisji skarbowej o projekcie ustawy w sprawie pełnomocnictw.
2. III czytanie projektu ustawy o skreślenie art. 89 ust. o podatku majątkowym.
3. III czytanie projektu ustawy o obowiązku stosowaniu wkażnika kosztów utrzymania do regulacji plac skarbowych.

Przyjazd pos. Maurycego Zamoyskiego.

Wczoraj późno w nocy przybył do Warszawy poseł polski w Paryżu Mauryce Zamoyski. W skutek chwilowej niedyspozycji, spowodowanej trudnościami podróży, p. Zamoyski dopiero we czwartek rozpoczął konferencję w sprawie objęcia Min. Spr. Zagranicznych.

Ustawa o pełnomocnictwach Prez. Rzeczypospolitej w kom. skarbowej.

Obrady komisji skarbowej nad ustawą o pełnomocnictwach dla Prez. Rzeczypospolitej toczyły się wczoraj do późnego wieczora. Co do szans ustawy, to według ogólnego przekonania znaczna większość za ustawą jest zapewniona, prawdopodobnie jednak wprowadzona będzie ta zmiana, że pełnomocnictwa trwać będą pół roku nie zaś 1 rok jak proponował projekt rządowy.

Waloryzacja cennika wyrobów tytoniowych.

W dniu dzisiejszym będzie prawdopodobnie ogłoszony w Dzienniku Ustaw nowy zwaloryzowany cennik wyrobów tytoniowych obowiązujący od dzisiaj. Ceny papierosów fabryk prywatnych zostały ustalone od 0,16 fr. zł. do 0,06 fr. zł. za sztukę, zależnie od gatunku. Waloryzacja cen wyrobów tytoniowych oznacza w danej chwili nieznaną tylko podwyżkę, gdyż dokonano jej drogą przeliczenia cen obowiązujących ostatnio na franki złote z pewnymi drobnymi zmianami. Nadal ceny tytoniowe w mk. polskich mają być regulowane co tydzień, według ogłoszonego poprzedniego tygodnia w czwartek kursu waloryzacyjnego franka złotego.

Zjazd prezesów kolei żelaznych.

Dn. 8 b. m. odbędzie się w Warszawie zwołany przez Ministra Kolei zjazd prezesów wszystkich Dyrekcji Kolejowych w Polsce, na którym będzie omawiany budżet poszczególnych dyrekcji z przeliczeniem na franki złote.

Przyjęcie noworoczne u Prezydenta Rzeczypospolitej.

WARSZAWA, 1.I. (Pat.) Odpowiadając na przemówienie noworoczne nuncjusza apostolskiego p. Prezydent oświadczył: „Dziękując za życzenia wyrażone w imieniu monarchów i naczelników państw, jestem wzruszony słowami zwróceniami ku Polsce. Szczęśliwy jestem stwierdzając, że starodawny zwyczaj obchodzenia Nowego Roku i wymiana życzeń między poszczególnymi osobami i narodami odpowiada uczuciom ludów, które nigdy tak jak w dobie dzisiejszej nie żyły wszystkim dobrobytu i pomyślności, przez które pokój może być zapewnionym. Uczucia te najwierniej odpowiadają intencjom Polski, w imieniu której składam życzenia dostojnym monarchom i naczelnikom państw i

ich Ojczyznom. Ty, księżo Kardynał, który jesteś przedstawicielem władzy duchownej, racz wyjednać błogosławieństwo Boże na ten rok, aby zgoda i braterstwo zapanowało między narodami.

WARSZAWA, 1.I. (Pat.) W myśl dotychczasowej tradycji pan Prezydent przyjmował życzenia noworoczne. O godz. 10 zgromadzi się w Belwederze urzędnicy kancelarii, adjutantury oraz szwadron i kompania przyboczna, składając życzenia, za które p. Prezydent dziękował i złożył wzajemne. Główna uroczystość odbyła się na Zamku. Po godz. 10 zaczęły zjeżdżać pojazdy dygnitarzy państwowych i członków rządu. O godz. 10 min. 20 p. Prezydent wyjechał z Belwederu i udał się

do kaplicy na mszę. Po mszy wszedł do sali marmurowej na zamek. Zaczęli następnie napływać przedstawiciele Sejmu i Senatu oraz przedstawiciele władz i ciała dyplomatyczne, przybył również kardynał Kakowski. P. Prezydent przyjął kardynała Kakowskiego na dłuższej audjencji, następnie przyjął panów marszałków Sejmu i Senatu. Imieniem rządu składał życzenia premier Grabski. P. Prezydent rozmawiał czas dłuższy z poszczególnymi członkami rządu. W sali rycerskiej zebrał się korpus dyplomatyczny. Nuncjusz apostolski wygłosił przemówienie, na które odpowiadał p. Prezydent. Po ukończeniu przyjęcia udzielił posłuchania ministrowi króla Danii, który wręczył oznaki „Orderu Słonia” wygłaszając przemówienie. Przedstawiciele duchowieństwa wszystkich wyznań wraz z przedstawicielami władz sądowych, izby kontroli i inni przeprowadzeni zostali do sali Ausablowej. Pan Prezydent wysłuchał przede wszystkim życzeń biskupa Galla i przeszedł następnie do przedstawicieli innych wyznań, przyjmując życzenia. Później przyjął życzenia od sądu, prokuratury i innych resortów władzy państwowej. Imieniem armii składał życzenia gen. Stanisław Haller. Po wysłuchaniu wszystkich życzeń

p. Prezydent wygłosił uprzednio podane przemówienie, na tem uroczystość została zakończona.

WARSZAWA, 1.I. (Pat.) Przemówienie Pana Prezydenta do przedstawicieli władz państwowych i społeczeństwa.

„Dzięki za życzenia dobrego roku dla Polski, pragnę je wzmocnić, przeświadczeniem, że dobro Rzeczypospolitej stawać się będzie nakazem dla wszystkich obywateli w ich życiu codziennym. Nie będę tań, że nieraz trapiła mnie troska, czy wolni od jarzma obcej przemocy zdołamy wytworzyć silną spójność wewnętrzną dla sprostowania wielkiemu zadaniu obecnej chwili dziejowej. Czuję jednak w podświadomości życia obywateli pragnienie konsolidacji zaufania do siebie i siły narodowej. Musi ono zapanować nad życiem publicznym i usunąć przywary swawoli, prywaty i egoizmu. Z otuchą witam rok, bo widzę jak Polska podnosi się, kończy się wahanie, i zaczyna się wykonanie tego, co całoroczne rozważania wskazywały jako najważniejsze, uzdrowienie skarbu. W czasie pokoju miłość Ojczyzny wyraża się w płaceniu podatków. Tą miarą będziemy mierzyć lojalność obywateli, napełniać skarb i usuwać będziemy troskę dręczącą ludzi pracy”.

Ustawa o pełnomocnictwach nadzwyczajnych Prezydenta Rzeczypospolitej.

WARSZAWA, 2.I. (A. W.). — Ustawa o naprawie skarbu i reformie walutowej wymienia 12 punktów, a mianowicie: 1) Przyspieszenie terminu płatności i uproszczenie postępowania podatków i opłat, 2) wprowadzenie zmian stawek celnych, 3) zastosowanie oszczędności drogą zmian w granicach określonych przez Konstytucję, z zakresu działalności i postępowania władz, względnie ich zawieszenia, z wyjątkiem ministrów, 4) przekazanie samorządom niektórych zadań oszczędnościowych, 5) zaciągnięcie pożyczki do wysokości pół miljarda franków złotych, nie połączone z wydzierżawieniem monopolów i kolei, 6) sprzedaż państwowych przedsiębiorstw handlowych z wyjątkiem odbenzyniarki i salin do wysokości 100 milionów fr. złotych, 7) dokonanie zmian w statutach instytucji kredytowych dłu-

goterminowych, 8) Ustalenie i wprowadzenie nowego systemu pieniężnego i wypuszczenie środków płatniczych, mających moc zwalniającą od zobowiązań, 9) przejście na nową walutę z ustaleniem relacji marki polskiej i warunkami likwidacji P.K.K.P., 10) przerachowanie na nową walutę zobowiązań publicznych i prywatno-prawnych, 11) powołanie do życia Banku Emisyjnego, i 12) Konwersja i konsolidacja pożyczek i zobowiązań państwowych. Art. II przewiduje, że wykonanie postanowień art. I będzie dokonane w ciągu r. b. drogą rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej, wydawanych na podstawie uchwał Rady Ministrów. Rozporządzenia te mogą również zmieniać ustawy i inne przepisy prawne, lecz tylko w granicach powyższych postanowień.

Odnaczenie noworoczne.

WARSZAWA, 31.XII. (pat.) „Monitor Polski” zamieszcza listę odznaczonych Krzyżem Komandorskim z gwiazdą orderu „Odrodzenia Polski”, którym to orderem odznaczono: p. Ignacego Radziśzewskiego, prof. i b. rektora politechniki warszawskiej w uznaniu zasług położonych dla Rzeczypospolitej Polskiej na polu nauki i

profesora dr. Heljodora Świącickiego b. rektora uniwersytetu poznańskiego; pozatem w liczbie odznaczonych krzyżem Komandorskim orderu „Odrodzenia Polski” między innymi figurują panowie: Władysław Abraham profesor uniwersytetu lwowskiego, Marjan Bożeński, główny komendant policji państwowej, Bogdan Stanisław

Chelmski konsul generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Paryżu dr. Ignacy Chrsanowski profesor uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, dr. Jan Modzelewski poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny Rzeczypospolitej Polskiej w Bernie, ś. p. Władysław Olewiński wiceprezes Głównej Komisji Ziemskiej, Karol Olpiński podsekretarz stanu w ministerstwie spraw wewnętrznych, kontradmirał Jerzy Zwierkowski, Zdzisław Okoński, poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny w Belgradzie.

Krzyżem Oficerskim nagrodzono: dr. Kazimierza Lenartowicza, prezesa dyrekcji poczt i telegrafów w Gdańsku, dr. Bolesława Sznolis lekarza, Kazimierza Wimbora komisarza rządu, dr. Józefa Zaroskiego inspektora lekarskiego przy województwie w Urzędzie Zdrowia w Nowogródku.

Życie ekonomiczne.

Frank złoty.

Kurs obowiązujący:

3 stycznia	1,230,000 mk.
4 „	1,230,000 „

G I E Ł D A.

Wilno, dnia 2 I 1924 r.
 Ruble złote 3.900 000 8.920.000.
 8% Państw. Pożyczka Złota 1050000.

Akcje Wileńsk. Pryw. Banku Handlowego 265.000.

Sp. Akc. „Pacific” 92.000.

WARSZAWA, 31.XII. (Pat.)
 Giełda pieniężna. Dolary 6.400.000—6.390.000, sprzedaż 6.400 000, kupno 6.380.000. Czeki na Londyn — 27.787.000—27.650.000, sprzedaż—27.900.000, kupno 27.400.000. Czeki na Paryż 327.750—328.500, sprzedaż—331.500, kupno 325.500, frank francuski — 320.000.

Wzrost drożyzny.

WARSZAWA, 2.I. (A. W.)
 Wzrost drożyzny na drugą połowę grudnia 1923 r. wyraża się cyfrą 62,06%.

Wymiana bonów złotych.

WARSZAWA, 31.XII. (Pat.)
 Wymiana bonów skarbowych serji I B na serji II A została przedłużoną do dnia 15 stycznia 1924 r.

TEATR POLSKI (Sala „Lutnia”)

W sobotę, dn. 5 Stycznia

4-ty KONCERT SYMFONICZNY

Z UDZIAŁEM WILEŃSKIEJ

ORKIESTRY SYMFONICZNEJ

pod dyr. A. WYLEŻYŃSKIEGO

Solistka:

MA GERITA TROMBINI (fortepian)

PROGRAM:

BRAMHS — SYMFONIA № 2

(1-szy raz) CHOPIN — KONCERT

FORTEPIANOWY F-MOLL MEN-

DELSSOHN — „HEBRYDY”.

POCZ. O GODZ. 4 ej PO POŁ.

Kasa otwarta od g. 11—11 od 3—9 w.

Ustawa o naprawie skarbu państwa i reformy walutowej.

WARSZAWA, 2.I. (Pat.) Na dzisiejszym posiedzeniu sejmowej komisji skarbowej pos. Kwiatkowski referował projekt ustawy o pełnomocnictwach. Sejm po porozumieniu się z referentem przerobił swój pierwotny projekt i przedstawił go jako projekt ustawy o naprawie skarbu państwa i reformy walutowej. Po referencie zabrakło głosów minister skarbu p. Grabski i przedstawił obecną sytuację finansową z której wynika, że w miesiącu grudniu zadłużenie skarbu państwa w P. K. K. P. w okresie czasu od 10 listopada do 20 grudnia wzrosło blisko o 20 bilionów. Obieg banknotów zwiększył się w tym czasie o 29 bilionów, a wobec tego zadłużenie skarbu państwa wzrosło do 63 bilionów, a obieg banknotów do 82 bilionów. Zadłużenie skarbu byłoby jeszcze większe gdyby nie to, że dla celów budżetowych zużyto znaczną część zaliczek, które wpłynęły na poczet podatku majątkowego. Odnośnie do budżetu na r. 1924 min. Grabski przewiduje, że stojąc na stanowisku zrównoważenia budżetu trzeba będzie jednak zarówno pozycje wydatków, jak i dochodów ponad prelimitowane sumy znacznie powiększyć. W rubrykę wydatków wchodzi w szczególności znacząca podwyżka, jak płace urzędników o 100 milionów złotych, kapitał obrotowy kolejowy o 50 milionów złotych, oraz znacząca kwota na potrzeby wojskowe i oświatowe. Zwiększenie wydatków znajduje jednak pokrycie w proponowanych przez p. ministra zmianach w pobieraniu zarządzonych podatków, a przede wszystkim w zwiększeniu wpływu podatku majątkowego w r. 1923 tak, ażeby zamiast projektowanych przez b. p. ministra skarbu Kueharskiego 170 milionów franków złotych w gotówce wpłynęła cała suma należna według ustawy o podatku majątkowym t. j. 338 miliony franków złotych w gotówce, a nie w obligacjach, a zatem nadwyżka wynosić będzie 163 miliony franków złotych.

Dalej minister Grabski przewiduje ewentualną sprzedaż obiektów państwowych oraz pewne wpływy z pożyczek wewnętrznych, ewentualnie obligacji kolejowych, z których ma być uzyskane 180 milionów w ciągu roku 1924. Jakkolwiek nasza sytuacja budżetowa jest bardzo krytyczna jednak minister ma nadzieję, że przy zastosowaniu tych zarządzeń podatkowych i innych środków przewidzianych w projekcie ustawy o naprawie skarbu budżet na rok 1924 uda mu się zrównoważyć już w ciągu miesiąca lutego. Względem banku Emisyjnego i nowej waluty stoi p. minister na stanowisku jaknajszybszego uruchomienia tego Banku, o ile ustosunkowanie wydatków i wpływów państwowych zagwarantuje zrównoważenie budżetu nie tylko na jakiś przejściowy krótki okres, lecz na okres dłuższy. W kwestji Banku Emisyjnego stoi p. minister na stanowisku uruchomienia Banku prywatnego przy udziale jednak skarbu państwa i przy zatrzymaniu pewnych wpływów państwowych na ustanowienie organów samorządu. Z dawnego projektu ustawy starał się p. minister wyeliminować wszystko to co w opinii publicznej i w opinii Sejmu niema jeszcze ustalonego charakteru i mogłoby być powodem kontrowersji. Minister nie uważa jednak postanowień 12 punktów art. I za niezmiennie. Owszem gotów jest zgodzić się na wszelkie zmiany które weale ustawy nie

wydadza, a rządowi dać mogą ściślejsze dyrektywy i dokładniejsze wskazania.

Ustawa o naprawie skarbu państwa i reformy walutowej.

Art. I. Dla naprawy skarbu państwa i przeprowadzenia reformy waluty postanawia się co następuje: 1 o.) przyspieszenie terminów płatności i uproszczenie postępowania w dziedzinie niektórych podatków i opłat państwowych, 2 o.) wprowadzenie zmian stawek celnych stosownie do koniunktur gospodarczych 3 o.) zastosowanie niezbędnych dla uniknięcia deficytu budżetowego oszczędności w gospodarce państwowej drogą zmian w granicach Konstytucją określonych organizacji, zakresu działania i postępowania władz i urzędów administracyjnych, względnie znoszenia tych władz i urzędów z wyjątkiem jednak ministerstw, 4 o.) przekazywanie samorządom niektórych zadań i czynności sprawowanych dotąd przez organa państwowe i zarządzenia przeznaczenia samorządom odpowiednich własnych źródeł dochodów, wprowadzenie do gospodarki samorządowej zasad oszczędności oraz zasady pokrywania wydatków nadzwyczajnych z wpływów nadzwyczajnych drogą ujęcia skarbowości samorządowej w ściśle przepisy budżetowe i rachunkowe, 5 o.) zaciągnięcie do wysokości 500 milionów franków złotych pożyczek państwowych, którym mogą być nadane specjalne uprawnienia i gwarancje nie połączone jednak z wydzierżawieniem monopolu i kolei państwowych, 6 o.) sprzedaż państwowych przedsiębiorstw przemysłowo-handlowych z wyjątkiem od benzyniarki i salin do wysokości 100 milionów franków złotych, 7) dokonywanie zmian w statutach instytucji kredytów długoterminowych jak również zmian w ustawach państwowych, instytucji przez państwo popieranym, oraz tych w których państwo posiada udział, tudzież ich organizacja względnie łączenie (fuzja), 8) ustalenie i wprowadzenie nowego systemu pieniężnego opartego na walucie złotej, w szczególności ustanowienie polskiej jednostki monetarnej, oraz określenie i wypuszczenie środków płatniczych mających moc zwalniającą od zobowiązań, 9) przejście na nową walutę i ustanowienie relacji marki polskiej do przyszłej jednostki monetarnej, oraz warunków likwidacji P. K. K. P. 10) przerwianie na nową walutę zobowiązań publicznych i prywatnych, oraz ustalenie sposobów i terminów ich spłat, 11) powołanie do życia Banku Emisyjnego i na mocy specjalnego statutu udzielenie mu uprawnienia do emisji biletów bankowych, nadanie dokumentom tego banku charakteru aktów publicznych (tytułu ekzekucyjnego) oraz przekazanie mu drogą alienacji majątków państwowych, znajdujących się w posiadaniu P. K. K. P. jak również majątków skarbu narodowego, tudzież zawarcia z Bankiem Emisyjnym umowy ustalającej jego stosunek do skarbu państwa, 12) konwersją i konsolidacją spłat zobowiązań państwowych.

Art. II. Wykonanie postanowień art. I będzie dokonane w ciągu roku 1924 drogą rozporządzeń p. Prezydenta Rzeczypospolitej wydawanych na podstawie uchwał Rady Ministrów.

Art. III. Ustawa niniejsza obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. IV. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

daż odbywa się zwykle w markach, na które kupiec, lub przemysłowiec przerachowuje owe waluty. Nie wiedząc jednak, jaki będzie kurs jutro, a pragnąc się przedewszystkiem odkupić, t. j. nabyć tyle towaru ile sprzedał, narzuca pewien procent na ewentualny spadek.

Ten właśnie brak możliwości przewidywania jutrzejszych cen stwarza najpodejrzany grunt dla wszelkiej spekulacji. Każdy kupiec prowadzi pewnego rodzaju grę — straci, lub zarobi nadmiernie — wszystko zależy od tego, co będzie jutro. W tych warunkach zanika to, co nazywa się moralnością kupiecką, zanika również oszczędność w prowadzeniu przedsiębiorstwa, szacunek dla pieniądza, rosną nadmiernie koszty administracji i powodują znów wyższe ceny towaru.

Ceny rosną z dnia na dzień, rosną z powodu spadku marki, niektóre artykuły produkcji przemysłowej kosztują dziś drożej niż przed wojną.

A równocześnie przeciętny społeczeństwo w zwartej swej masie stanął dziś w kresu swej zdolności nabywczej. Przeciętne zarobki wynoszą dziś 25% do 80% przedwojennych. W ich ramach ułożony budżet ma jedną najważniejszą pozycję — pożywienie. Wszystko inne musi zostać usunięte na plan dalszy, niejednokrotnie wykluczone. Wysokie ceny towarów z jednej strony, z drugiej niskie zarobki zamykają dla przemysłu rynek krajowy, na którym przedewszystkiem przemysł powinien się opierać.

Siła nabywcza społeczeństwa sprowadzona została do minimum i w tych warunkach nie jest w stanie pomóc w tym kierunku, aby nabywano cały szereg artykułów mniej niezbędnych.

Nabywca pozostaje bierny, nie kupuje i towar musi zostać u kupa, lub producenta.

Nasuwają się więc pytania, czy przemysł nasz rozporządza dostateczną ilością środków obrotowych by móc wytrzymać dłuższy czas na rynku? Wiemy, że tak nie jest. Wszędzie daje się uczuwać dotkliwy brak gotówki, jest to naturalny wynik inflacji. Już dziś jesteśmy świadkami ograniczenia czasu pracy w poszczególnych gałęziach przemysłu. Środków obrotowych jest brak i zbyt zamiera, bo rynek krajowy staje się najzupełniej pasywny. W tych warunkach stajemy wobec groźby przesilenia gospodarczego.

Sytuacja obecna jest ciężka. Inflacja, która zubożyła najszerze warstwy społeczeństwa, zaczyna obecnie dawać się we znaki przemysłowi, niszcząc kapitał obrotowy i zamykając rynek wewnętrzny dla zbytu.

W tych warunkach w interesie przemysłu i handlu leży stabilizacja waluty. Prawda, że okres stabilizacji nie będzie w początkach swoich łatwym, że dużo ciężkich momentów z nim przyjdzie, że będziemy musieli przetrwać nie jeden może kryzys, ale tem nie mniej, tylko waluta o stałej wartości może uzdrowić nasz słaby i chory organizm gospodarczy.

Również w interesie przemysłu leży, aby towar był dostępny dla przeciętnego społeczeństwa. Jeżeli dziś tak nie jest, to należy przy stabilizacji waluty i cen dolożyć starań, aby uczynić go dostępnym, doprowadzić do poziomu siły nabywczej społeczeństwa, lub też się tę podnieść odpowiednio. W przeciwnym bowiem razie rynek krajowy pozostanie i nadal bierny.

Nad tem powinni zastanowić się przemysłowcy i kupcy i odpowiednio do tego kalkulować ceny, starać się o bardziej oszczędną administrację, o zmniejszenie kosztów własnych, słowem skończyć z tem rozporządzeniem, jakie dziś panuje.

Leży to w interesie przemysłu, handlu i najszerzych warstw społeczeństwa.

ZAKŁAD POŁOŻNICZY
D-ra Med. Bujalskiego
Wielka Pohulanka d. Nr. 31.

Dzień polityczny.

Posel S. S. R. u kierownika M. S. Zagr.

Kierownik ministerstwa spraw zagranicznych p. Bertoni, przyjął pos. rosyjskiego p. Obolenskiego, któremu oznajmił, iż Prezydent Rzeczypospolitej udzieli mu audjencji w czwartek 3 b. m. w celu wręczenia listów uwierzytelniających go w charakterze posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego Związku Socjalistycznych Republik Rad. Poza tem p. Bertoni zakomunikował, iż do chwili mianowania posła polskiego w Moskwie czego należy się spodziewać w ciągu styczenia funkcję rzeczywistego charge d'affaires powierzone zostaną dotychczasowemu charge d'affaires p. Kazimierzowi Wyszyńskiemu. Porozumiano się również co do mającej nastąpić w najbliższym czasie ratyfikacji konwencji sanitarnej polsko-sowieckiej.

Depesza Prezydenta Rzeczypospolitej do Ojca Świętego.

Pan Prezydent wysłał do Watykanu depeszę z życzeniami noworocznymi.

Życzenia Ojca Świętego dla Polski.

Papież za pośrednictwem ministra Skrzyńskiego przesłał życzenia noworoczne P. Prezydentowi, rządowi i narodowi, zapewniając, że nie przestanie modlić się za Polskę i udziela błogosławieństwa.

Odnaczenie posła polskiego w Belgji.

Posel Sobański otrzymał z okazji ratyfikacji traktatu handlowego polsko-belgijskiego wielką wstęgę orderu Leopolda.

Wiadomości telegraficzne.

Otwarcie radiostacji warszawskiej.

WARSZAWA, 2.I. (A. W.) — Radiostacja warszawska została w dniu pierwszego stycznia oddana do użytku publicznego. Depesze przyjmują wszystkie urzędy telegraficzne. Opłata do Now-Jorku wynosi 1 fr. 20 cent. złotych za słowo, dla depesz państwowych i prasowych 60 cent.

Kondolencje Prezydenta Rzplitej z powodu zaginięcia sterowca francuskiego.

WARSZAWA, 2.I. (Pat.) — P. Prezydent Rzeczypospolitej wystosował do p. Prezydenta Rzeczypospolitej Francuskiej Milleranda depeszę z wyrazami najgłębszego współczucia z powodu katastrofy balonu wojskowego „Daxmude“.

Międzynarodowy zjazd kolejowy.

WARSZAWA, 2.I. (tat.) — Dnia 10 stycznia rozpocznie obrady międzynarodowy zjazd kolejowy z udziałem 10 państw. Na zjeździe tym omawiane będą sprawy komunikacji bezpośredniej między Włochami, Francją, Szwajcarią, Polską i państwami bałtyckimi.

Związek Ludowo-Narodowy.

KOMUNIKAT.

Doroczne Walne Zebranie Członków Zw. Lud.-Nar., m. Wilna, odbędzie się w niedzielę, dn. 6 stycznia r. b. o godz. 1 po poł. w lokalu T-wa „Rozwój“ ul. Trocka 11—7.

Kursa prelegentów Zw. Lud.-Nar. dla prelegentów i członków zarządów kół dzielnicowych m. Wilna rozpoczyna się w niedzielę, dn. 6 stycznia r. b. o godz. 6 wiecz. w lokalu T-wa „Rozwój“ ul. Trocka 11—7.

Zebranie Koła Kupieckiego Zw. Lud.-Nar. odbędzie się w poniedziałek, dn. 7 stycznia r. b. o godz. 7 wiecz. w lokalu T-wa „Rozwój“ ul. Trocka 11—7. Referat o zadaniu Handlu Polskiego wygłosi profesor prawa Handlowego Uniwersytetu Wileńskiego poseł Chełmoński.

Muzyka w Wilnie.

Sprawa budowy pierwszego na ziemiach polskich pomnika największego w sztuce polskiej artysty, jakim bezsprzecznie jest Fryderyk Chopin, nie może być uważana za sprawę czysto lokalną, Warszawa jedynie obchodząca, lecz winna interesować Polskę całą, jak jest długa i szeroka.

Chopin, pomijając jego zawsze niedosąd doceniane znaczenie dla kultury narodowej, jest jednym z tych naszych artystów, którzy sztuką swoją chwalił imienia polskiego rozgłosili na świat cały i jedynym twórcą polskim, który przyjęty został na Olimp sztuki wszech europejskiej.

To też pomnik Chopina w Warszawie winien stać się wyrazem hołdu, wdzięczności całego narodu, a nie jednego miasta tylko i dla tego Komitet budowy pomnika słusznie uczynił, zbierając na ten cel fundusze w całym kraju.

Przyszła wreszcie kolej na Wilno. Miasto nasze, znane ze swej obojętności dla spraw artystycznych wogóle, a muzyki w szczególności, posiada w sobie jednak instyktowne poczucie taktu, nakazujące mu ze względów patriotycznych popieranie takich przedsięwzięć, które dla innych celów i w innych warunkach w czyn wprowadzone nie a nie by je nie obchodzili. Koncert więc na rzecz budowy pomnika Chopina winien był i mógł się udać. Niestety Wilno raz jeszcze dowiodło, że nie posiada żadnych, narazie przynajmniej, kwalifikacji, aby się stać nowymi Atenami polskimi. Wilno w sposób skandaliczny zawiodło. Sala Lutni za ledwie w 1/4-tej części zapełniona, nieobecność przedstawicieli miejscowego świata muzycznego sprawiły, że uroczystość ku czci największego geniusza muzycznego w Polsce, w jaką ów koncert winien był się przeistoczyć, nie udała się.

Rezultat kasowy zaś winien o rumieniec wstydu przypisać każdego prawego Wilenianina, gdyż kilkanaście milionów czystego zysku, jest to mniej niż mało, szczególnie jeśli się zważy, że połowę tej sumki ofiarowała Dyrekcja Teatrów i że podobny koncert w Katowicach naprzykład przyniósł w zysku przeszło 100 milionów marek.

Grodzie Mickiewiczów, Zanów, Czechtów i innych polskich świętych fatalnie się nie spisałeś!

Wykonawcą tego koncertu był prof. Burkath z Warszawy, pianista i kompozytor w jednej osobie. Prof. Burkath zagrał nam nie Chopina — genialnego nowatora, protagonisty muzyki współczesnej, lecz Chopina najbliższego sercom naszej publiczności — kompozytor drobnych i łatwiejszych perlek muzycznych, to też trudne jest po wysłuchaniu tak popularnego programu zdobyć się na sąd o p. Burkathcie, jako pianście. Bez wątpienia jest to muzyk zdolny i inteligentny. Potwierdza to odegrana w II części koncertu własna suita fortepianowa op. 14 p. Burkatha, dobrze brzmiąca, utrzymana w zupełnie szlachetnym salonowym stylu.

Lekkie dysonansowe zabarwienie, jakie nadał swym utworom p. Burkath, skłonni jesteśmy uważać za ustępstwo zrobione na rzecz nowych kierunków. P. Burkath jest pur sang melodystą i śpiewnością jest zasadniczą cechą jego utworów. Z czterech składowych części suity najoryginalniejszą jest IV, Senza fine.

S. W.

Teatr Polski (Lutnia)	Teatr Wielki (na Pohulance)
Dzisiaj po raz 7-my	Dzisiaj
„Ładna awantura“ lekka komedia Caillaveta i Fiers'a.	„RIGOLETTO“ opera Verdi'ego.
Początek o g. 8 w.	Początek o g. 7.30 w.

Prof. SZYMANSKI
zaczął przyjmować chorych na OCZY.
ul. Mickiewicza 4.

Sytuacja w przemyśle i handlu

Sytuacja w jakiej obecnie znajduje się przemysł i handel polski jest ciężka. Ruch handlowy ulega ograniczeniu, zastój wkrada się do coraz większej ilości dziedzin. Kupiec i przemysłowiec, przy stałym spadku waluty, tempa którego

przewidzieć nie jest w stanie, nie może przeprowadzić ścisłej kalkulacji i obliczając na zbyt niski, lub zbyt wysoki kurs dolara, czy franka, w zależności od tego osiąga zysk nadmierny, albo traci. Kalkulacja przemysłowa i handlowa oparta jest o walutę stałą, moone, ostateczna jednak sprze-

